

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО МЕХАНОТЕХНИКА
·ВЛАДИМИР КОМАРОВ· СИЛИСТРА**

гр. Силистра ул. П. Бояджиев 29, тел. 824 144, 824 154, e-mail: pgmt-ss@mbox.contact.bg

Утвърдил:

Директор: .....

/инж. Петранка Георгиева/

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
ПРИ ПГМТ „ВЛАДИМИР КОМАРОВ” – СИЛИСТРА
2017-2018**

*Етичният кодекс е създаден на основание чл.175, ал.1, 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, приет от Педагогическия съвет на проведено заседание на дата **01.09.2016 г.** и актуализиран и приет на **Общо събрание на 17.04.2018 г.***

ВЪВЕДЕНИЕ

Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители, родители и служители. Тази общност е много по-продуктивна и градивно насочена, когато спазва принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия и качества на всеки участник.

Настоящият Етичен кодекс има за цел да формулира ценностите и да зададе правилата за взаимодействие и общуване, споделяни от училищната общност в ПГМТ „Владимир Комаров“ - Силистра.

ГЛАВА 1

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Членовете на училищната общност в ПГМТ „Владимир Комаров“ – ученици, учители, служители и родители /настойници, попечители/ имат право на училище, в което се осъществява образователно-възпитателен процес в здравословна, безопасна и позитивна среда.

Чл.2. Всеки член на общността е отговорен да съдейства и спомага за създаването на благоприятна и подкрепяща среда за пълноценно учене и личностно развитие.

Чл.3. Участниците в училищната общност приемат и се стремят към следните общи **ценности**:

1. Толерантност и разбиране;
2. Доверие и състрадание;
3. Уважение и грижа;
4. Отговорност и лоялност;
5. Вежливост и коректност;
6. Честност и справедливост.

Чл.4. Участниците в училищната общност се ръководят от следните общи **принципи**:

1. Всеки човек е индивидуален като личност, има уникална стойност и заслужава да бъде уважаван и зачитан;
2. Всеки човек е ценен и трябва да бъде приеман със всички свои позитиви и негативи;
3. Всеки има право свободно да изразява мнението си и цивилизовано да отстоява позицията си, доколкото това не нарушава същото право на другите;
4. Всеки има право на себerealization, доколкото това не нарушава същото право на другите;
5. Всеки има право да защитава своите интереси, доколкото това не противоречи на интересите на общността;
6. Всички членове на общността спазват създадените от самата нея правила.

ГЛАВА 2

УЧАСТНИЦИ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Чл.6. Училищната общност в ПГМТ „Владимир Комаров“ споделя и подкрепя следните убеждения:

1. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето/ученика;
2. Всеки ученик притежава неповторима уникалност и стойност;
3. На всеки ученик е гарантирано правото на:
  - формиране на собствени възгледи и правото свободно да изразява мнение;
  - свобода на мисълта, съвестта и религия;
  - всеки ученик е личност и никой няма правото да накърнява неговото достойнство;
4. Всеки ученик има право на защита срещу нарушаващи неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие;
5. Всеки ученик има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално израстване и развитие;
6. Всеки ученик и неговото семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал;
7. Всеки ученик има право да бъдат защитени интересите му по най-добър и справедлив начин;
8. Всеки ученик, за който са налични достатъчно данни за риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата среда.

Раздел 1

УЧЕНИЦИ

Чл.7. Учениците в ПГМТ „Владимир Комаров“ спазват следните морални норми на етично поведение:

1. Уважават символите на своята държава Република България и своето училище - ПГМТ „Владимир Комаров“;
2. Проявяват самоуважение и уважение към всички хора, могат да поемат персонална отговорност за собственото си поведение;
3. Познават и доброволно спазват установените правила и реда в училище;
4. Не възпрепятстват другите при упражняване на техните права и задължения;
5. Не използват груб език и не злепоставят съученици, учители, служители и родители;
6. Не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните;
7. Проявяват разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните, включително спрямо учениците със специални образователни потребности;
8. Не създават предпоставки за конфликтни ситуации;
9. Стремят се към постигане на високи резултати, без да се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите;

10. Проявяват внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици, като ги подкрепят и закрилят;
11. Търсят решение на проблемите като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител, училищния психолог и училищното ръководство;
12. Идват в училище в приличен и чист външен вид, като не демонстрират материалните възможности на родителите си пред останалите;
13. Пазят училищното имущество така, както пазят личните си вещи;
14. Грижат се за чистотата в училище и извън него, спазват собствена хигиена;
15. Определят, приемат и спазват правила за всеки клас, които стоят на видно място във всяка класна стая.

Чл.8. Учениците не нарушават гражданските права на другите, включително съученици, учители, служители и родители като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

Чл.9. Учениците, като част от училищната общност приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи:

1. Да не снимат и публикуват клипове, в които има унижаващо или злепоставящо съдържание за учители, ученици, служители и родители;
2. Да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството на другите – деца или възрастни;
3. Да не публикуват информация за други хора – деца или възрастни, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер и без тяхно съгласие;
4. Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите или учителите;
5. Да не отговарят на запитвания на непознати лица по Интернет, да създават контакти с тях, да се срещат с тях и непременно да уведомяват родителите си или учители за всеки подобен случай;
6. Да не качват и споделят каквато и да е лична информация, на който и да е сайт без позволение на родител. */Личната информация включва име, адрес, телефонен номер, години, училището, в което учи и др./;*
7. Да не поставят снимки в Интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител;
8. Да не отварят e-mail от непознат адрес и никога да не отговарят на такива писма;
9. Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или с учители.

Раздел 2

УЧИТЕЛИ И СЛУЖИТЕЛИ – МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ

Чл.10. В своите взаимоотношения и по време на изпълнението на професионалните си задължения, учителите и служителите имат следните морални отговорности **към учениците:**

1. Да уважават, да изслушват и да подкрепят учениците;
2. Да не разпространяват лична информация, която им е доверена;

3. Да разбират, познават и уважават уникалността на всяко дете/ученик;
4. Да създават безопасна и здравословна среда, която градивно стимулира социалното, емоционалното и физическо развитие на ученика;
5. Да не участват в практики, които дискриминират ученика на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, физически белези, способности или на базата на социален статус, поведението или убежденията на родителите им;
6. Да познават и изпълняват задълженията си по Закона за закрила на детето като:
  - познават симптомите на насилие (физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване);
  - при съмнения за тормоз и насилие уведомяват органите за закрила на детето;
  - когато до тях достигне информация за насилие над дете и за ситуации, които представляват заплаха за здравето и сигурността му, са длъжни да информират органите за закрила на детето.

Чл.11. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите имат следните морални отговорности към **семейството на всеки ученик**:

1. Да подпомагат семействата във възпитанието на техните деца;
2. Да зачитат достойнството на всяко семейство, неговата култура, обичаи, език и убеждения;
3. Да уважават ценностите на семейството и правото му да взема решения за своите деца;
4. Да информират своевременно семейството за всички решения, свързани с детето им и при необходимост го включват във вземането на такива решения;
5. Да информират родителите за училищни проекти, включващи тяхното дете/ деца;
6. Да комуникират със семейството в дух на сътрудничество, взаимно уважение, разбирателство;
7. Да не използват служебните си отношения със семейството за лично облагодетелстване;
8. Да спазват конфиденциалност на информацията и зачитат правото на семейството на личен живот, с изключение на случаите на малтретиране, лоша грижа, риск за детето;
9. В случаите на отказ от съдействие, от страна на семейството да потърсят трета страна с неутрална позиция до разрешаването на конфликтната ситуация.

Чл.12. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите и служителите имат следните морални отговорности към **колегите си**:

1. Да се стремят към уважение, доверие, коректност, колегиалност, като не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на личността;
2. Да уважават възгледите на колегите си и се съобразяват с правото им на личен живот, без да си позволяват критика;
3. Да не създават предпоставки за скандали и размяна на обидни думи, особено в присъствието на ученици или външни хора;
4. Да представят честно, обективно и аргументирано проблемите си пред своя пряк ръководител;

5. Да дават личен пример на учениците;
6. Да се отнасят отговорно към повереното им имущество;
7. Да работят за утвърждаването на авторитета на институцията, на колегите си, както и за своя имидж;
8. Да обменят ресурси и информация с колеги, които имат отношение към благополучието и са в полза на ученика;
9. Професионалното и личното поведение на учителите и служителите са несъвместими с корупционни прояви от всякакъв формат.

Чл.13. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите и служителите имат следните **морални отговорности към обществото**:

1. Да работят за утвърждаване авторитета на училището, като се въздържат от действия или изяви, които биха уронили престижа на професията;
2. Да работят в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на учениците и семействата им и се противопоставят на тези, които ги нарушават или застрашават;
3. Да оказват съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди в обществото;
4. Да предоставят само такива програми и услуги, за които гарантират с качество и професионализъм;
5. Да усъвършенстват непрекъснато вече създадената сигурна обществена среда и здравословни условия, в които учениците получават образование, възпитание, здравни грижи, спокойствие и сигурност;
6. Опазват данните и личната информация за учениците, техните родители и всички посетители на училището, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

Раздел 3

РОДИТЕЛИ

Чл. 14. Семейството е първостепенен фактор, който осигурява условия за развитие на ученика. Семейството носи най-голяма отговорност по отношение на изграждане на ценности, създаване на морални правила, възпитаване в духа на разбирателство, отговорност, добри отношения, уважение, толерантност и ненасилие у своите деца.

Чл.15. Родителите имат грижа да окуражават децата си активно да участват в училищния живот и в същата степен да ги насърчават да спазват общите правила.

Чл.16. Родителите приемат, че всички деца са равни и имат еднакви права. Фаворизирането на собственото дете в ущърб на останалите в образователно-възпитателния процес не може да бъде толерирано от общността.

Чл.17. Родителите като част от училищната общност, се стремят да работят в сътрудничество и уважение с учителите и ръководството на училището, както в интерес на своето дете, така и в интерес на останалите ученици и училището като институция.

Чл.18. Родителите нямат право да решават каквито и да е проблеми с ученик в отсъствие на неговия родител. Саморазправата е абсолютно недопустима!

Чл.19. Родителите носят отговорност за възпитанието и поведението на децата си и ги учат сами да поемат отговорност за последствията.

Чл.20. Родителите зачитат и уважават професионалната компетентност на учителите, техните права и лично достойнство.

Чл.21. Родителите не злепоставят учителите и не изказват критика към тях в присъствие на децата си, както и в отсъствието на учителя;

Чл.22. Родителите не предявяват претенции към учителите относно учебната програма и други регламенти в училище, които имат общозадължителен характер за цялата образователна система.

Чл.23. Родителите имат отговорност към поведението на децата си в Интернет пространството. Те трябва да ги насочват как резултатно да търсят информация в мрежата, да я оценяват критически, да развиват навичките им за общуване във виртуалното пространство и да налагат правила за пребиваването в него.

ГЛАВА 3

ЛИЧНО И ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Раздел 1

ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 24. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения живот педагогическите и непдагогически специалисти следват поведение, което не уронва престижа на училището и/или професията като:

1. Не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с общоприетите морални ценности и нрави;
2. Се стремят да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си;
3. Спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представляват;
4. Не участват в скандални прояви, с които биха могли да накърнят престижа на училището или достойнството на другите;
5. Уважават и зачитат правото на мнение на останалите и спазват училищните разпоредби;
6. Поставят пред своя ръководител проблемите, с които се сблъскват в процеса на работата, спазвайки добрия тон и колегиални отношения;
7. Противодействат на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

Чл.25. Педагогическите и непедagogическите специалисти не допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да приемат подаръци, дарения, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения.

Чл.26. Педагогическите и непедagogическите специалисти не могат да упражняват дейности, посочени в законодателството като несъвместими с техните задължения и отговорности, както и да получават доходи от такива дейности.

Раздел 2

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.27. Педагогическите и непедagogическите специалисти са длъжни:

1. Да спазват служебната йерархия и стриктно да изпълняват актовете и заповедите на ръководните органи.
2. Да бъдат лоялни към работодателя, като не злоупотребяват с неговото доверие и не разпространяват поверителни за него сведения. Да не злоупотребяват с материални ресурси за лична облага;
3. Да спазват вътрешно-училищните правила, инструкции, документи, приети на ПС и Общо събрание;
4. Да уважават чуждото мнение и правото на избор и позиция, които не съвпадат с техните;
5. Да не изразяват лично мнение по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на учебното заведение;
6. Да не позволяват да бъдат поставяни или да изглеждат поставени в положение на зависимост от когото и да било. Те не трябва да вършат работата си по начин, допускащ влияние;
7. Да опазват повереното им имущество с грижата на добър стопанин и не допускат използването за лични цели;
8. Да информират своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното им имущество;

Чл.35. Педагогическите и непедagogическите специалисти в изпълнение на заемащата длъжност, трябва да осигурят ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са им поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл.36. Педагогическите и непедagogическите специалисти трябва да извършват необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която са отговорни или им е известна. Те използват данните и документите в училище единствено по повод изпълнение на служебните си задължения и при спазване правилата за защита на информацията.

Раздел 3

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.37. (1) Конфликт на интереси възниква, когато педагогическият или непедagogическият специалист има личен интерес, който му влияе до толкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения.

(2) Учителите и служителите трябва да избягват всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт са длъжни да информират веднага директора на училището.

(3) Педагогическият специалист не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(4) Учителите и служителите не трябва да допускат възможност друг да ги постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

Раздел 4

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.38. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали казуси с приложението му в ПГМТ се създава Комисия по етика.

Чл. 39. Членовете на комисията се избират от Общото събрание за срок от една година.

Чл. 40. Комисията по етика изработва Правила за дейността си, които се приемат на заседание на Педагогическия съвет.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият Етичен кодекс на училищната общност е задължителен за всички нейни членове – ученици, учители, служители и родители.

§ 2. Всички ученици, учители, служители и родители в училището се запознават с настоящия Етичен кодекс лично, срещу подпис в рамките на годишния инструктаж в началото на всяка учебна година.

§ 3. Отклоненията на нормите на настоящия кодекс водят до санкциите предвидени в Закона за предучилищното и училищно възпитание, Кодекса на труда и Правилника за дейността на ПГМТ.

§ 4. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и изискванията на обществото.